

Viktig information till dig som kund

Bäste kund!

Wictor Family Office AB har Finansinspektionens tillstånd att bedriva värdepappersrörelse samt försäkringsdistribution och omfattas därmed av en rad regler som måste följas i verksamheten. Reglerna syftar bl.a. till att upprätthålla ett gott konsumentskydd avseende finansiella tjänster.

Wictor Family Office AB har även ingått avtal med andra fysiska eller juridiska personer som agerar som anknutna ombud till Wictor Family Office AB. Med stöd av avtalen och 6 Kap 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden har de anknutna ombuden rätt att marknadsföra investeringstjänster för Wictor Family Office AB:s räkning. De anknutna ombuden kan också bedriva annan verksamhet, exempelvis försäkringsdistribution, i dessa fall svarar dock det anknutna ombudet för denna verksamhet. Wictor Family Office AB gör en mycket noga granskning innan bolaget godkänner ett anknutet ombud som rådgivare. I samband med att du får ett råd från ett anknutet ombud om ett finansiellt instrument eller investeringstjänst blir du inte bara kund i det anknutna ombudet som du träffat utan även till Wictor Family Office AB. Det vi gör på Wictor Family Office AB är att vi med nya ögon går igenom och kvalitetssäkrar varje affär med produkter eller tjänster som görs av de anknutna ombuden. Allt för att säkerställa att den produkt eller tjänst du investerar i passar och är lämplig för just dig. Wictor Family Office AB bär det juridiska ansvaret för värdepappersrådgivning som du får från Wictor Family Office AB eller från dess anknutna ombud.

Innan vi får inleda ett kundförhållande med dig behöver vi identifiera dig och få viss information om dig som kund. Kraven följer av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Vidare behöver vi inhämta och bedöma dina kunskaper och erfarenheter om finansiella produkter, din finansiella ställning, risktolerans, dina mål med investeringen, din förmåga att kunna bära risken i investeringen samt bedöma om investeringen är lämplig för dig när vi tillhandahåller investeringsrådgivning eller portföljförvaltning. Kraven följer av bland annat lagen (2007:528) om värdepappersrörelse.

Nedanstående dokument får du av din rådgivare och innehåller bland annat följande delar:

- Information om Wictor Family Office och dess anknutna ombud
- Information om Avgifter och Ersättningar för förmedlade tjänster och produkter
- Bästa utförande av order
- Sammanfattning av instruktion för hantering av intressekonflikter inom Wictor Family Office AB
- Information om egenskaper och risker avseende finansiella instrument

Med vänliga hälsningar

Wictor Family Office

Wictor Family Office AB (org.nr 556984-3567, nedan kallat "WFO") startade år 2014 och är ett svenskt aktiebolag med kontor i Halmstad och Malmö som är specialiserat på anpassad investeringsrådgivning, diskretionär portföljförvaltning och försäkringsdistribution till kapitalstarka privatpersoner, företag, institutioner och stiftelser. Vi strävar efter att bygga långsiktiga kundrelationer och därigenom kunna ge personligt anpassad investeringsrådgivning, portföljförvaltning och försäkringsdistribution. WFO är ett värdepappersbolag som innehar följande tillstånd hos Finansinspektionen:

- Utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag
- Mottagande och vidarebefordran av order avseende finansiella instrument
- Investeringsrådgivning till kund avseende finansiella instrument
- Diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument
- Förvara finansiella instrument för kunders räkning och ta emot medel med redovisningsskyldighet
- Förvaltare av fondandelar
- Utföra valutatjänster om dessa har samband med investeringstjänster
- Placering av finansiella instrument utan fast åtagande,
- Utförande av tjänster i samband med garantigivning avseende finansiella instrument
- lämna råd till företag om kapitalstruktur, företagsstrategi och liknande frågor samt lämna råd och utföra tjänster vid fusioner och företagsuppköp
- Försäkringar i samtliga livförsäkringsklasser (direkt) försäkringsförmedling

Bolagsverket är registreringsmyndighet för värdepappersbolag och försäkringsdistributörer medan Finansinspektionen är tillsynsmyndighet för värdepappersbolag och försäkringsdistributörer. Kunden kan kontrollera att WFO är registrerat hos Bolagsverket via deras hemsida www.bolagsverket.se, via e-post: bolagsverket@bolagsverket.se eller via telefon 0771-670 670. Kunden kan även skriva till Bolagsverket. Adress: Bolagsverket, 851 81 Sundsvall. Kunden kan även vända sig till Finansinspektionen, som på begäran ska upplysa om våra tillstånd samt om en anställd hos WFO har rätt att förmedla försäkringar och även vilket slag av försäkringar den anställda har rätt att förmedla. Kunden kan kontakta Finansinspektionen via hemsidan www.fi.se, via e-post finansinspektionen@fi.se eller via telefon 08-787 80 00. Kunden kan även besöka Finansinspektionen. Adress: Brunngatan 3, Stockholm.

Anknutna ombud

Enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden får ett värdepappersbolag teckna avtal med fysiska eller juridiska personer om att dessa kan agera såsom anknutna ombud (nedan kallat "Ombudet") till värdepappersbolaget. Ombudet är alltså ett så kallat anknutet ombud till WFO och har rätt att marknadsföra investeringstjänster för WFO:s räkning. Ombudet får vidare mottaga och vidarebefordra instruktioner eller order avseende investeringstjänster och finansiella instrument. Ombudet får slutligen tillhandahålla investeringsrådgivning avseende investeringstjänster och finansiella instrument. Ombudet är registrerat som anknutet ombud till WFO hos Bolagsverket. WFO hanterar och kontrollerar alla värdepappersaffärer som Ombudet ger råd om till sina kunder. Ombudet kan också bedriva annan verksamhet, exempelvis försäkringsdistribution, i dessa fall svarar dock ombudet för denna verksamhet.

Försäkringsdistribution

WFO distribuerar försäkringar huvudsakligen från försäkringsbolagen Nordica Life, Nordnet, Bliwa och Euro Accident. WFO har dock inga avtal med dessa försäkringsgivare om att distribuera uteslutande deras försäkringar. Rådgivning kring försäkringar är inte grundad på en opartisk och personlig analys utan råd avseende försäkringsdistribution grundas på en begränsad analys av olika kvalitativa försäkringar som bolaget valt ut att distribuera. WFO har kontinuerlig kontakt med kunden men åtar sig inte att regelbundet bedöma lämpligheten avseende de försäkringar som har rekommenderats kunden. WFO står under Finansinspektionens tillsyn och har tillstånd för försäkringsdistribution som omfattar samtliga livförsäkringsklasser, olycksfallsförsäkring och sjukförsäkring. WFO är även registrerad försäkringsdistributör hos Bolagsverket. WFO erhåller ingen provisionsersättning från de försäkringsbolag som kundens försäkringar placeras i (se vidare nedan i avsnitt om avgifter och ersättningar). WFO har inga ägarintressen i något försäkringsbolag och inga försäkringsbolag äger någon andel av WFO.

Ansvarsförsäkring

WFO, Ombudet och dess rådgivare omfattas av en ansvarsförsäkring för ren förmögenhetsskada. Försäkringen gäller för eventuell skadeståndsskyldighet som WFO eller Ombudet kan ådra sig i samband med verksamhet som bedrivits med stöd av WFO:s tillstånd. Försäkringen är tecknad hos QBE Insurance (Europe) Ltd, filial Sverige, Sveavägen 13, 111 57 Stockholm, Tel: +46 8 587 514 00. Om du som kund drabbas av en skada eller ekonomisk förlust som du anser att WFO:s eller Ombudets agerande har vållat, har du möjlighet att rikta krav direkt mot QBE Insurance (Europe) Ltd. Om du vill göra anspråk på skadestånd måste du dock underrätta WFO om detta inom skälig tid efter att du märkt eller borde ha märkt att en skada uppkommit (för mer information se "Reklamation och kundklagomål" nedan). Högsta ersättning ur WFO:s ansvarsförsäkring är begränsad till EUR 1 250 618 per skada och EUR 2 501 236 per försäkringsår. Skador utöver dessa belopp ska täckas direkt av WFO.

Kundkategorisering

Enligt lagen om värdepappersmarknaden ska alla kunder som handlar med värdepapper delas in i tre olika kundkategorier. Syftet med kategoriseringen är att anpassa kundskyddet efter den enskilde kundens förutsättningar. Privatpersoner och de flesta företag betraktas

normalt som icke-professionella kunder. Utöver icke-professionella kunder finns det också professionella kunder vilka är större företag, kreditinstitut och andra finansiella institut, samt offentliga organ och liknande verksamheter med ett mindre behov av skydd. Den tredje kategorin är s.k. jämbördiga motparter, vilka har lägst skydd enligt lagen. Jämbördiga motparter kan t.ex. vara banker, centralbanker och myndigheter.

WFO kategoriserar i huvudsak sina kunder som icke-professionella om inte annat avtalats med kunden. I kunddokumentationen som upprättas för kunden anges det vilken kundkategori som ska tillämpas. Som kund i kategorin icke-professionell omfattas man av den högsta skyddsniån enligt gällande lag. Detta innebär att WFO och Ombudet lämnar information om bl.a. finansiella instrument och riskerna med dessa, samt om kostnader och andra avgifter för handel. När WFO tillhandahåller investeringsrådgivning eller portföljförvaltning kommer bedömning göras om en tjänst eller ett finansiellt instrument är lämpligt för den enskilde kunden innan WFO tillhandahåller tjänsten eller rekommenderar produkten. Bedömningen görs mot bakgrund av bl.a. kundens mål och syfte med investeringen, riskbenägenhet, finansiella ställning och risktolerans. För placeringar i vissa typer av finansiella instrument kommer WFO och Ombudet dessutom att bedöma om produkten är passande för kunden mot bakgrund av kundens kunskaper och erfarenhet.

En icke-professionell kund kan skriftligen ansöka om att få byta kundkategori och istället bli klassificerad som en professionell kund. WFO måste då göra en bedömning av den enskilda kundens erfarenhet och kunskap i fråga om en viss transaktion eller tjänst och förvissa sig om att kunden kan fatta sina egna investeringsbeslut och förstår de risker som kan vara förknippade med placeringen. Kunden mister då det högre kundskyddet. Likväl kan en professionell kund skriftligen ansöka om att få byta Kundkategori. Vid en sådan begäran får WFO och kunden ingå ett skriftligt avtal som innebär att kunden i vissa avseenden inte ska betraktas som en professionell kund. WFO har interna riktlinjer angående kundkategorisering som kunden på begäran kan få ta del av.

Information om WFO:s rådgivning

WFO är skyldigt att vid tillhandahållande av investeringsrådgivning, portföljförvaltning och försäkringsdistribution rekommendera finansiella instrument, portföljförvaltning eller försäkringar som är lämpliga för kunden. Motsvarande gäller för Ombudet vid investeringsrådgivning. För att WFO eller Ombudet ska kunna bedöma vilka produkter eller vilka tjänster som är lämpliga måste WFO eller Ombudet få tillräcklig information om kundens personliga och ekonomiska förhållanden och göra en s.k. lämplighetsbedömning. Den omfattar normalt sett en genomgång av kundens ekonomiska situation, kunskaper och erfarenhet av finansiella placeringar, syfte med placeringarna samt en bedömning av vilken risk kunden är beredd att ta, vad kunden maximalt kan tolerera förlora (risktolerans) samt kundens förmåga att bära förluster.

Mot bakgrund av lämplighetsbedömningen rekommenderar WFO eller Ombudet kunden genom en lämplighetsförklaring de produkter eller tjänster som är lämpliga i det enskilda fallet. En lämplighetsbedömning görs även vid försäkringsdistribution. WFO och Ombuden har regelbunden kontakt med kunden men åtar sig inte att regelbundet bedöma lämpligheten avseende de finansiella instrument eller försäkringar som har rekommenderats kunden i vidare mån än i samband med möten med kunden. All individuellt anpassad rådgivning sker på grundval av de uppgifter som kunden lämnat om sig själv. Det är därför viktigt att kunden löpande informerar sin rådgivare om eventuella väsentliga förändringar som skett.

En passandebedömning har till syfte att förhindra att oerfarna kunder investerar i finansiella instrument som de inte förstår. Passandebedömningen görs genom att rådgivaren inhämtar vissa uppgifter om kundens kunskap och om erfarenhet av, finansiella produkter och transaktioner. Mot bakgrund av passandebedömningen kan rådgivaren avgöra om en viss finansiell produkt passar kunden. Vid transaktioner som inte föregås av någon investeringsrådgivning eller portföljförvaltning och som avser komplicerade finansiella produkter ska en passandebedömning erbjudas kunden. Sker en transaktion, som inte föregås av någon investeringsrådgivning eller portföljförvaltning, på kundens initiativ och som avser en okomplicerat finansiell produkt, sker ingen passandebedömning.

Dokumentationen av genomgången sker genom ett eller flera dokument som kunden får ta del av efter genomförd genomgång. De tjänster som rådgivarna tillhandahåller i detta avseende är rådgivning rörande finansiella instrument samt förmedling, mottagande och vidarebefordran av kundorder. Om uppdraget omfattar andra tjänster än dessa ska detta avtalas om i särskild ordning. Ett exempel är att WFO och kunden kan komma överens om att WFO ska förvalta kundens tillgångar diskretionärt via portföljförvaltning. Kunden behöver då inte godkänna varje enskild affär utan förvaltaren har, inom vissa ramar (mandatbeskrivning), fria händer att förvalta kundens egendom.

Fastställande av risknivå

Som kund hos WFO väljer man risknivå i samband med investeringsrådgivning avseende finansiella instrument eller investeringstjänst som portföljförvaltning. Risknivån kan sättas på hela sitt engagemang hos WFO alternativt på olika delar (konton) hos WFO. Valet av risknivå görs i olika nivåer från låg till hög risk. Liksom många andra finansiella aktörer har WFO utgått från den sjugradiga (1-7) UCIT-skalan (SRRI) där riskklass 1 utgör lägst risk för förlust men också lägst möjlighet till avkastning samt riskklass 7 utgör högst risk för förlust men också högst möjlighet till avkastning. Ett sätt att fastställa kundens risk är att beräkna medelvärdet av risken i de produkter som ingår i kundens portfölj och sedan jämföra siffran med kundens valda risknivå. På det sättet får vi en indikation på om den vägda risken i portföljen ligger i linje

Kaptensgatan 6
302 45 Halmstad

035-299 50 00
info@wictorfamilyoffice.com
www.wictorfamilyoffice.com

med vald risknivå. För att få en träffsäkrare riskbild krävs att man även tar hänsyn till korrelationen (hur olika finansiella instrument rör sig i förhållande till varandra) mellan de olika instrumenten i depån och därmed tittar på den vägda standardavvikelsen. En helhetsbedömning av risken får därför göras där hänsyn tas både till produkternas volatilitet och komplexitet.

Investeringsrådgivning

WFO och Ombudet tillhandahåller inte investeringsrådgivning på oberoende grund utan investeringsrådgivningen grundas på en begränsad analys av olika finansiella instrument producerade eller utgivna av andra företag som WFO valt ut att arbeta med. Inget av dessa företag är närstående till WFO. Samma förhållanden råder för WFO:s portföljförvaltning och försäkringsdistribution. WFO eller Ombudet har kontinuerlig kontakt med kunden (årigen eller oftare) men åtar sig inte att regelbundet bedöma lämpligheten avseende de finansiella instrument som har rekommenderats kunden i vidare mån än i samband med möten med kunden. WFO eller Ombudet tillhandahåller lämplighetsbedömningen via kundens inloggning i WFO:s Onlinesystem, e-post eller annat format önskat av kunden.

Rådgivarnas licensiering

WFO är anslutet till SwedSec Licensiering AB, InsureSec AB samt Svenska Försäkringsförmedlarnas Förening (SFM). Samtliga rådgivare eller portföljförvaltare i WFO och Ombudet har en s.k. SwedSec licens. Samtliga rådgivare i WFO som distribuerar försäkringar är InsureSec licensierade och uppfyller de krav som ställs i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution. Syftet med licensieringarna är att upprätthålla allmänhetens förtroende för de företag som verkar på värdepappersmarknaden och inom försäkringsdistributionsbranschen samt åstadkomma ökad transparens, effektivitet och konsumentnytta inom branschen, men också för att främja en sund konkurrens och verka för ett fortsatt stort utbud av rådgivningstjänster.

Portföljförvaltning

WFO tillhandahåller portföljförvaltning med olika risknivåer från låg till hög risk. Förvaltningen sköts av WFO:s eget förvaltarteam. WFO erbjuder olika strategiportföljer, t ex Wictor Conservative, Wictor Global Balanced och Wictor Nordic Plus, med olika inriktningar och risknivåer, vilket ger WFO goda möjligheter till en flexibel portföljförvaltning. Alla förvaltningsportföljer har olika inriktningar och risknivåer vilket ger flexibilitet om en kund önskar byta risk- eller inriktningsnivå. Investeringar i de två förstnämnda portföljerna sker huvudsakligen i börshandlade fonder (ETF:er) eller i UCIT eller AIF fondandelar och i den sistnämnda huvudsakligen i aktierelaterade instrument. De transaktioner som genomförs utgörs av köp och säljtransaktioner. WFO kan även besluta att delta i emissioner, inlösen, återköp av aktier och liknande företagshändelser. Vissa av portföljerna kan även innehålla derivat.

Portföljerna värderas varje dag. Fonderna värderas till NAV-kurs och aktier till marknadsvärdet. WFO använder sig av referensvärden (om det är möjligt) som jämförelse mot portföljernas avkastning.

Intressekonflikter

Med intressekonflikter avses intressekonflikter dels mellan WFO, Ombudet och dess kunder, dels mellan olika kunder. Vidare kan avses intressekonflikter mellan olika verksamheter inom WFO och Ombudet samt i förhållande till enskilda anställda eller uppdragstagare. I WFO:s riktlinjer för intressekonflikter beskrivs de potentiella intressekonflikter som har identifierats samt hur de ska hanteras och undvikas för att förhindra att kundernas intressen påverkas negativt. I riktlinjerna har WFO framhållit att anställda och uppdragstagare vid sina kundkontakter ska sträva efter att undvika intressekonflikter vid genomförande av kundernas uppdrag och att kundernas intressen ska komma i första hand när det föreligger en potentiell intressekonflikt.

Viktiga områden inom vilka WFO utfärdat interna regler för att hantera potentiella intressekonflikter är följande:

- anmälningsskyldighet för anställdas och deras närståendes egna värdepappersaffärer
- tystnadsplikt för anställda och konsulter vad gäller kundernas personliga och ekonomiska förhållanden
- etiska regler inklusive jäv, bisysslor och representation
- god rådgivningssed
- incitament/ersättningar
- orderutförande och annan orderhantering
- Skulle det uppstå en konkret intressekonflikt där kundens intressen kan komma att påverkas negativt, utan att den intressekonflikten kan elimineras av WFO eller Ombudet, kommer WFO eller Ombudet att informera kunden innan en investeringstjänst, sidotjänst eller försäkringsdistribution genomförs. Därmed har kunden möjlighet att själv välja om tjänsten ska genomföras eller inte.

Sammanfattning av riktlinjer för undvikande av intressekonflikter hos Wictor Family Office AB och dess anknutna ombud

Syfte med regelverket

Med intressekonflikter menas att WFO, Ombudet eller närstående personer som direkt eller indirekt har anknytning till WFO och Ombudet å ena sidan och en eller flera kunder å andra sidan har olika ekonomiska eller andra intressen i en viss situation som kan påverka kundens intressen negativt. En intressekonflikt kan också uppstå när olika kunder har motstridiga ekonomiska intressen i en viss situation. Syftet med riktlinjerna är att en enskild kund inte ska drabbas negativt av en intressekonflikt.

Potentiella intressekonflikter

En intressekonflikt kan föreligga om WFO eller Ombudet:

- Kan göra en ekonomisk vinst (eller undvika en förlust) på kunds bekostnad,
- Har ett eget intresse i resultatet av den tjänst som tillhandahålls kunden och när WFO:s eller Ombudets intressen skiljer sig från kundens intressen,
- Har ekonomiskt eller annat incitament för att gynna en kund eller kundgrupp framför en annan kund eller kundgrupp,
- Bedriver samma slag av verksamhet som kunden
- Kommer att ta emot incitament av en annan person än kunden i samband med en tjänst till kunden, i form av pengar eller tjänster utöver standardkommission eller avgiften för den berörda tjänsten. Exempelvis om s.k. soft commissions erbjuds.

Identifiering av intressekonflikter

När potentiella intressekonflikter identifieras ska följande omständigheter beaktas:

- Kan WFO, Ombudet eller närstående personer sannolikt göra en ekonomisk vinst eller undvika en ekonomisk förlust på kunds bekostnad?
- Har WFO, Ombudet och dess medarbetare ett annat intresse än kunden i resultatet av den tjänst som kunden erbjuds?
- Har WFO, Ombudet och dess medarbetare något ekonomiskt eller annat motiv för att prioritera en kund eller kundgrupps intressen framför en annan kund eller kundgrupp? Alltså konflikter mellan kunder med konkurrerande intressen.
- Bedriver WFO, Ombudet och dess medarbetare eller närstående personer samma slag av verksamhet som kunden?
- Kommer WFO, Ombudet och dess medarbetare att ta emot incitament av en annan person än kunden i samband med en tjänst till kunden, i form av pengar eller tjänster utöver standardkommission eller avgiften för den berörda tjänsten?

När potentiella intressekonflikter identifieras, ska även följande situationer beaktas:

- Har WFO, Ombudet och kunden motstridiga intressen i samband med tillhandahållande av tjänster till kunden?
- Har närstående personer till WFO och Ombudet motstridiga intressen i samband med tillhandahållande av tjänster till kunden?
- Kan någon kund eller kundgrupp ha motstridiga intressen? Exempelvis, kan någon kund eller kundgrupp gynnas på bekostnad av någon annan?

Hantering av intressekonflikter

WFO har antagit interna riktlinjer och vidtagit åtgärder för att hantera kända intressekonflikter. I de fall det inte finns några andra metoder för att hantera konflikten eller när de åtgärder som finns inte tillräckligt skyddar kundens intressen, kommer kunden att informeras om intressekonflikten innan den aktuella tjänsten utförs.

När WFO eller Ombudet bedömer att det inte går att hantera intressekonflikten kan det slutligen beslutas att WFO eller Ombudet inte ska agera för kunds räkning för att på så sätt skydda kunden.

Vid utbildning av WFO:s och Ombudets medarbetare läggs stor vikt vid etiskt agerande och hantering av intressekonflikter. Arbetet med att identifiera intressekonflikter är ett löpande arbete och ska utgöra en del av varje medarbetares vardag mot bakgrund av dessa riktlinjer.

Information om avgifter och ersättningar för förmedlade tjänster och produkter

Tredjepartsersättningar

WFO har distributionsavtal med vissa fondbolag men WFO och Ombudet tar inte emot någon tredjepartsersättning från fondbolag för egen del utan eventuell ersättning (fondavgiftsrabatt) från fondbolagen betalas ut till kunder som investerat i respektive fond. WFO har distributionsavtal med vissa försäkringsbolag men tar inte emot någon tredjepartsersättning från dessa försäkringsbolag. WFO, Ombudet och dess personal kan i vissa fall ta emot mindre icke monetära förmåner som t ex inbjudan till föreläsningar, seminarier, skriftligt material, representation, konferenser från samarbetsparter samt måltider i samband med dessa. WFO och Ombudet deltar endast om man bedömer att kvalitén på tjänsteutbudet och verksamheten kan höjas i förhåll mot att det inte föreligger någon risk att det hindrar WFO eller Ombudet från att tillvarata kundernas intressen.

Arvodet, avgifter och kostnader

WFO tar ut förvaltningsarvodet, depåavgifter samt transaktionsavgifter av dig som kund enligt vad var tid gällande prislista. Då kund skriver avtal med WFO får kunden en grundlig genomgång av de avgifter som kunden ska betala till WFO samt eventuella externa avgifter som kunden betalar till extern part. WFO visar både visuellt samt med räkneexempel hur avgifter påverkar avkastningen på en investering. Alla kunder med portföljförvaltning får löpande redovisning var sjätte månad (kvartalsvis om kunden så begär), avseende portföljens utveckling, alla arvoden, avgifter och kostnader som kunden betalat under året. Avgifter och kostnader redovisas post för post och totalt.

Depåavgifter

WFO erbjuder sina kunder depåer i ett eget depåsystem till vilket Swedbank är anslutet som custodian bank vilket innebär att kundernas finansiella instrument och likvida medel i depåerna förvaras på klientmedelskonto i Swedbank. WFO äger rätt att ta ut en årlig depåavgift av kunderna för varje depå som kunden innehar. Depåavgiften är procentuell och varierar, enligt vad var tid gällande prislista, beroende på kundens totala placerade volym via WFO från maximalt 0,75 %, eller lägre, av förvaldat volym.

Kaptensgatan 6
302 45 Halmstad

035-299 50 00
info@wictorfamilioffice.com
www.wictorfamilioffice.com

Aktier och ETF:er

Investeringar i aktier och ETF:er (Exchange Traded Funds) är förknippade med ett köp- och säljcourtage. Courtage utgår enligt vid var tid gällande prislista. En ETF har därtill en årlig avgift som vanligen ligger mellan 0,10 – 0,60 % per år. WFO eller Ombudet erhåller ingen ersättning vid förmedling av aktier eller ETF:er.

Fonder

WFO kan även förmedla fonder i undantagsfall när det saknas en lämplig ETF mot de tillgångsrisk eller marknader som önskas investeras i. Fonder har en årlig förvaltningsavgift och i vissa fall även en prestationsbaserad avgift. Avgifterna varierar beroende på fond och hittas enklast i faktabladet för respektive fond. Vid teckning och lösningen av andelar i fonder kan courtage utgå enligt vid var tid gällande prislista. WFO eller Ombudet erhåller ingen ersättning, för egen del, vid förmedling av fonder utan eventuell ersättning från fondbolagen betalas ut till kunder som investerat i respektive fond

Onoterade aktier i publika aktiebolag

Kunden har även möjlighet att investera i noterade aktier inom t.ex. fastighetsprojekt som tillhandahålls genom WFO:s systerbolag, Wictor Property AB, eller i väl utvalda startupbolag alternativt riskkapitalbolag/investmentbolag. Årlig avgift och prestationsavgift kan förekomma i dessa bolag men varierar från bolag till bolag. Information om avgifterna hittas i investeringsmemorandum eller liknande dokument. WFO eller Ombudet erhåller ingen ersättning vid förmedling av noterade aktier i publika aktiebolag.

Portföljförvaltningsarvode

WFO erbjuder portföljförvaltning i olika strategiportföljer med olika risknivåer, från låg till hög risk. Innehållet i portföljerna är selekterade i olika tillgångsklasser såsom t ex aktier, obligationer, räntor, råvaror och valutor. Modellportföljerna bygger på en kostnadseffektiv förvaltning genom i huvudsak ETF-handel med exponering mot de tillgångsclasser och marknader som förvaltaren anser lämplig utifrån rådande bedömning av marknaden och beviljade riskmandat. Mer information finns ovan på denna sida under avsnittet "Portföljförvaltning".

Arvodet för portföljförvaltning i standarddepå, depå i investeringssparkonto samt depå i kapitalförsäkring kan debiteras både som årligt fast arvode (max 0,75 % per år inklusive moms) och/eller som prestationsbaserat arvode (20 % inklusive moms av den positiva avkastning som genereras i depån). Kunden svarar för allt courtage, avgifter vid köp av fondandelar, räntor och andra sedvanliga transaktionskostnader avseende transaktioner över depån samt även eventuella underliggande avgifter för fonder och ETF:er eller liknande.

För portföljförvaltning i pensionsförsäkringar via Nordnet tar WFO enbart ut ett fast årligt arvode om 1 % inklusive moms baserat på det förvaltade kapitalet. Arvodet tas, av tekniska skäl, ut som en försäkringsavgift av försäkringsbolaget på uppdrag av WFO. Därutöver svarar kunden för eventuellt courtage, avgifter vid köp av fondandelar, räntor och andra sedvanliga transaktionskostnader avseende transaktioner över depån samt även eventuella underliggande avgifter för fonder och ETF:er eller liknande. För pensionsförsäkringar tillkommer även en försäkringsavgift till Nordnet (max 0,5 % per år).

WFO eller Ombudet erhåller ingen ersättning från underliggande fond- eller försäkringsbolag.

Arvode avseende investeringsrådgivning

WFO eller Ombudet tar inte ut något fast arvode för utförande av investeringsrådgivning för kunder med depå i WFO. WFO äger dock rätt att ta ut ett prestationsbaserat arvode (max 20 % inklusive mervärdesskatt) på positiv avkastning som genereras i Kundens Depå med s k high watermark utan indexuppräknig.

WFO:s övriga tjänster

WFO erbjuder ett flertal interna- och externa tjänster (utöver investeringsrådgivning och portföljförvaltning) till sina Depåkunder innefattande bland annat administration och redovisning, juridisk konsultation, skattekonsultation och deklareringshjälp, personlig assistent, investeringskommittéer, utbildningar m.m. Dessa tjänster ingår som service, utan extra kostnad, till alla Depåkunder i WFO. Varje Depåkund tilldelas ett antal timmar per år att disponera för dessa tjänster som t ex extern juridisk- eller skattekonsultation som WFO har betalningsansvar för. Om Depåkunden förbrukar fler timmar än vad som har tilldelats denne så är Depåkunden betalningsansvarig för denna överskjutande del. WFO eller Ombudet erhåller ingen ersättning vid förmedling av externa tjänster.

Ersättning till rådgivare (kundansvariga)

Ersättning som WFO och Ombudet betalar till sina rådgivare (kundansvariga) består i huvudsak av fast månadslön. Rådgivarens lön är således inte kopplad till vilka produkter eller tjänster som han/hon förmedlar till kunden. Rådgivaren (den kundansvarige) har dock möjlighet att få en rörlig ersättning per år som baseras på bland annat hur mycket ny volym rådgivaren tagit in till WFO genom befintliga eller nya kunder.

Lämnande av order

Kund kan lämna order om köp eller försäljning av fondandelar till WFO eller Ombudet via telefon eller vid personligt möte med en rådgivare. För att det ska vara möjligt för kund att lämna order vid telefon så spelas alla ordersamtal med WFO eller Ombudet in vid orderläggning. Möjlighet finns även att lämna order via e-post men kräver motringning till kund. Inspelade telefonsamtal och all elektronisk eller annan dokumentation avseende lämnad order sparas vilket kunden kan få ta del av på begäran. WFO:s riktlinjer för bästa möjliga resultat vid utförande av order tillhandahålls kunderna för godkännande. Kunds godkännande av riktlinjerna sker genom undertecknande av depåavtal med WFO.

Utebliven passandebedömning

När kund, på eget initiativ och utan föregående rådgivning, lämnar order avseende fondandelar i värdepappersfonder, okomplexerade specialfonder eller aktier som är noterade på en börs eller MTF, kommer WFO att vidarebefordra ordern till det fondbolag som förvaltar aktuell fond för utförande eller annan motpart utan att bedöma om den begärda investeringen passar kunden.

Rapportering och information

När WFO utfört en transaktion avseende fondandelar eller något annat finansiellt instrument tillhandahålls kunden en avräkningsnota med information om datum, kurs, antal andelar, pris m.m. Kunden med portföljförvaltning får även en skriftlig redovisning varje halvår (kvartalsvis om Kunden så begär) avseende depåutvecklingen, alla arvoden, avgifter och kostnader som kunden betalat under rapporteringsperioden samt årligen en illustration hur avgifter påverkar avkastningen såväl före som efter att investeringen görs. För Kunder med investeringsrådgivning sker motsvarande rapportering en gång per år via årsrapport. WFO informerar även kunder om totala värdet för kundens portföljförvaltning minskar med 10 procent och därefter med multiplar om 10 procent. Alla kunder kan även själva hämta hem rapporter från sin web-log in där kunden kan se sina depåer och alla innehav.

Insättningsgaranti och investerarskydd

Kundens innehav av värdepapper, fondandelar och kontanta medel kan inte tas i anspråk vid en eventuell konkurs för WFO, Ombudet eller den depåförande tredjepart där tillgångarna eventuellt finns registrerade i WFO:s namn för kunders räkning (förvaltarregistrering). Kundernas fondandelar och andra värdepapper samt kontanta medel hålls avskilda från WFO:s eller depåförande tredjeparts egna tillgångar. Om den bank där kundens kontanta medel finns insatta på klientmedelskonto går i konkurs inträder insättningsgarantin enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Det maximala belopp som en kund kan få från insättningsgarantin uppgår till 950 000 kr. Insättningsgarantin administreras av Riksgälden. Mer information om insättningsgarantin finns på www.riksdagen.se.

WFO placerar sina kunders medel på ett klientmedelskonto hos Swedbank AB. Risken med att förvara alla kunders medel samlade på ett klientmedelskonto är låg då kundens faktiska medel redovisas i WFO:s depåsystem samt att kundens medel alltid är avskilda från WFO:s egna medel. Även om risken är låg är det av vikt att WFO:s depåsystem, som innefattar viss manuell hantering, alltid visar korrekta siffror. För att motverka risken för fel sker avstämning av alla kunders likvida medel varje dag. WFO:s värdepappersrörelse omfattas av lagen (1999:158) om investerarskydd och under de förutsättningar som anges i lagen kan kunder vara berättigade till ersättning av staten om WFO går i konkurs. Den maximala ersättningen som en kund kan få från investerarskyddet uppgår till 250 000 kr. Investerarskyddet administreras av Riksgälden. Mer information om investerarskyddet finner du på Riksgäldens hemsida, www.riksdagen.se.

Information om WFO:s behandling av personuppgifter enligt Dataskyddsförordningen (GDPR)

Dataskyddsförordningens (GDPR) syfte är att skydda privatpersoner mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter. En viktig del av detta skydd är att den som uppgifterna gäller informeras om de behandlingar som utförs. WFO behandlar både personuppgifter som du lämnar själv och sådana uppgifter som kan komma att inhämtas från annat håll. Behandlingen sker för att vi ska kunna fullgöra och administrera ingångna avtal, för att kunna vidta de åtgärder du begärt innan eller efter det att avtal träffats, samt för att vi ska kunna fullgöra vissa rättsliga skyldigheter. Behandling sker också för att vi ska kunna förhindra och utreda brottsliga attacker och incidenter, lämna information om regel och villkorsändringar, produkter och tjänster m.m. och omfattar även anteckningar av frågor och klagomål. Personuppgifterna kan vidare utgöra underlag för WFO:s marknads- och kundanalyser, affärs- och metodutveckling samt riskhantering och statistik.

Personuppgifter kan för avgivna ändamål, inom ramen för gällande sekretessregler, ibland komma att lämnas ut till eller hämtas från andra bolag inom Wictorkoncernen eller bolag som koncernen samarbetar med, t.ex. andra svenska eller utländska försäkringsbolag, banker, värdepappersbolag, depåbanker, clearingorganisationer eller motsvarande samt till rättsvårdande myndigheter. I syfte att tillhandahålla nyhetsinformation mm överlämnar WFO uppgifter om kunder till leverantörer av sådana tjänster. Behandling av personuppgifter kan komma att ske i moderbolaget Wictor Holding AB, samt därtill hörande dotterbolag, för ändamål som avser direkt marknadsföring. I vissa fall är WFO också skyldigt enligt lag att lämna uppgifter, t.ex. till Finansinspektionen, Skatteverket och Försäkringskassan. I syfte att upprätthålla en god kund- och registervård kan WFO komma att komplettera personuppgifterna med information från privata och offentliga register, t.ex. uppdatering av adressuppgifter med hjälp av statens person- och adressregister, SPAR.

Enligt GDPR har du rätt att bl.a. begära information om och rättelse av de personuppgifter vi behandlar. Du kan kostnadsfritt ta del av de registrerade uppgifterna genom en skriftlig och undertecknad begäran med vidimerad ID-kopia som skickas till vår adress (Wictor Family Office AB, GDPR, Kaptensgatan 6, 302 45 Halmstad). Det är också till denna adress du kan vända dig om du vill begära rättelse av felaktig eller missvisande personuppgift eller om du vill anmäla att du inte vill erhålla direktreklam. För mer information om hur vi hanterar dina personuppgifter och dina rättigheter, se vår Integritetspolicy på hemsidan, "www.wictorfamilyoffice.com" under rubriken "Juridisk information".

Språk

Det språk som WFO tillämpar i all kommunikation gentemot kunder är svenska och all kommunikation sker via e-post, telefon eller brev i nämnd ordning. Vid sändande och mottagande av order är kommunikationsmetoderna mellan WFO och kunderna fysiskt möte, e-post eller telefon. Information av allmän karaktär som inte är knuten till kunden personligen

Kaptensgatan 6
302 45 Halmstad

035-299 50 00
info@wictorfamilyoffice.com
www.wictorfamilyoffice.com

publiceras på WFO:s hemsida under "Juridisk information", vilket kunden samtycker till via Allmänna villkor för WFO.

Reklamation och kundklagomål

Om du som kund är missnöjd med någon av WFO:s eller Ombudets tjänster är det viktigt att du kontaktar WFO för att framföra dina synpunkter. På WFO:s hemsida finns även information om hur man anmäler ett klagomål till WFO:s klagomålsanvarige (advokaten Björn Wendleby, Harvest Advokatbyrå AB, Box 7225, 103 89 Stockholm) alternativt bjorn.wendleby@harvestadvokat.se. Klagomål ska behandlas effektivt och på ett omsorgsfullt sätt. Klagomål ska besvaras sakligt och korrekt, varvid svaret ska utformas på ett så tydligt sätt som möjligt så att den klagande enkelt kan tillgodogöra sig uppgifterna. Klagomålet ska besvaras snarast. Om klagomålet inte kan besvaras inom 14 dagar ska den klagande inom nämnda tid få ett skriftligt besked om handläggningen av klagomålet samt när ett svar kan förväntas komma.

Du som är konsument kan även få hjälp hos Konsumenternas Bankbyrå eller hos din kommunala konsumentrådgivning. Om en tvist trots detta skulle uppstå kan kund som är privatperson vända sig till Allmänna reklamationsnämnden (ARN) eller vända sig till allmän domstol för att få sin sak prövad.

Bästa utförande och vidarebefordran av order

Kundorder genomförs så gott som alltid, för att uppnå bästa resultat avseende pris, avgifter och säkerhet, via de motparter som WFO utvärderat och godkänt för att säkerställa att kundernas intressen tillvaratas genom att den motpart väljs som kommer att ge kunderna bästa möjliga resultat. Godkända motparter anges på WFO:s hemsida.

Alla kunders order och instruktioner hanteras i den ordning de kommer in till WFO för att uppnå ett riktigt och rättvist resultat för alla kunder till WFO. Kostnader och avgifter framgår av den rådgivardokumentation du fyller in tillsammans med din rådgivare. Det är viktigt att du som kund, vid investeringsrådgivning, alltid godkänner varje köp eller säljorder. Detta sker genom din påskrift på teckningsanmälan för respektive produkt, undertecknande av rådgivningsdokumentation eller annat orderunderlag alternativt genom ett inspelat telefonsamtal. Inspelade telefonsamtal och all elektronisk eller annan dokumentation avseende lämnad order sparas. Efter avslutad affär erhåller du som kund en avräkningsnota. WFO:s riktlinjer för bästa möjliga resultat vid utförande av order tillhandahålls kunderna för godkännande. Kunds godkännande av riktlinjerna sker genom undertecknande av depåavtal med WFO.

Vid investeringsrådgivning och portföljförvaltning görs alltid en bedömning avseende placeringens lämplighet för dig som kund. Lämplighetsbedömningen inkluderar information om dina kunskaper och erfarenheter om finansiella produkter, din finansiella ställning och dina mål med investeringen. Denna analys dokumenteras i rådgivningsdokumentationen som du erhåller en kopia av.

Vid orderutförande eller mottagande och vidarebefordran av order ska en bedömning göras om placeringen är passande för dig som kund. Passandebedömningen avser dina kunskaper och erfarenheter om de finansiella produkterna ifråga. För det fall en order sker på ditt initiativ och avser ett okomplicerat finansiellt instrument (s.k. execution only) görs dock ingen passandebedömning.

För att du som kund skall få så god kännedom som möjligt om de finansiella instrument som du föreslås placera i har till denna dokumentsamling bifogats särskild information om dessa och deras egenskaper (se nedan).

Adresser till berörda myndigheter:

Finansinspektionen. Box 7821, 103 97 Stockholm, telefon 08-787 80 00, fax 08-24 13 35, e-post finansinspektionen@fi.se, www.fi.se

Bolagsverket. 851 81 Sundsvall, telefon 060-18 40 00, fax 060-12 98 40, e-post: bolagsverket@bolagsverket.se, www.bolagsverket.se

QBE Insurance (Europe) Ltd. filial Sverige, Sveavägen 13, 111 57 Stockholm, Tel: +46 8 587 514 00.

Wictor Family Office AB (Orgnr: 556984-3567), Kaptensgatan 6, 302 45 Halmstad. Telefon 035-299 50 00, Epost: info@wictorfamilyoffice.com, www.wictorfamilyoffice.com.

Upplysningsskyldighet

Om de organisatoriska och administrativa rutiner som WFO infört inte är tillräckliga för att med rimlig säkerhet förhindra en potentiell intressekonflikt, ska WFO på ett tydligt sätt upplysa kunden om intressekonfliktens allmänna art och/eller orsaken till den innan den aktuella tjänsten utförs. Önskar du som kund se de fullständiga riktlinjerna för undvikande av intressekonflikter, kontakta Wictor Family Office AB på info@wictorfamilyoffice.com

Information om egenskaper och risker avseende finansiella instrument

1. Handel med finansiella instrument

Handel med finansiella instrument, dvs bland annat aktier i aktiebolag och motsvarande andelsrätter i andra typer av företag, obligationer, depåbevis, fondandelar, penningmarknadsinstrument, finansiella derivatinstrument eller andra sådana värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, sker i huvudsak i organiserad form vid en handelsplats, t ex

Nasdaq Stockholm. Handeln sker genom de värdepappersföretag som deltar i handeln vid handelsplatsen. Kunden måste kontakta ett sådant värdepappersinstitut för att köpa eller sälja finansiella instrument.

1.1 Handelsplatser

Med handelsplats avses en reglerad marknad, multilateral handelsplattform (MTF-plattform) eller organiserad handelsplattform (OTF-plattform). Handel kan även förekomma på andra utförandeplatser, t.ex. genom en systematisk internhandlare, en marknadsгарant eller någon annan som tillhandahåller likviditet.

På en reglerad marknad handlas olika typer av finansiella instrument. När det gäller aktier kan endast aktier i publika bolag noteras och handlas på en reglerad marknad och det ställs stora krav på sådana bolag, bland annat avseende bolagets storlek, verksamhetshistoria, ägarspridning och offentlig redovisning av bolagets ekonomi och verksamhet.

En multilateral handelsplattform (MTF-plattform) kan beskrivas som ett handelssystem som organiseras och tillhandahålls av en börs eller ett värdepappersinstitut. För de finansiella instrument som handlas på en MTF-plattform ställs typiskt sett lägre krav på t.ex. informationsgivning och verksamhetshistoria jämfört med finansiella instrument som handlas på en reglerad marknad.

En organiserad handelsplattform (OTF-plattform) kan beskrivas som ett handelssystem där handeln är begränsad till bland annat obligationer och strukturerade produkter, men inte omfattar t.ex. aktier och aktierelaterade instrument.

Handel kan även äga rum genom ett värdepappersinstitut mot institutets egna lager eller mot annan av institutets kunder.

I Sverige finns i dagsläget två reglerade marknader, Nasdaq Stockholm och Nordic Growth Market (NGM). Härutöver sker organiserad handel på andra handelsplatser, t.ex. First North och Nordic MTF (handelsplattformar) samt på värdepappersinstitutens egna listor.

Handeln på reglerade marknader, handelsplattformar och andra utförandeplatser utgör en andrahandsmarknad för finansiella instrument som ett bolag redan givit ut (emitterat). Om andrahandsmarknaden fungerar väl, d.v.s. det är lätt att hitta köpare och säljare och det fortlöpande noteras andraskurser från köpare och säljare samt avslutskurser (betalkurser) från gjorda affärsavslut, har även bolagen en fördel genom att det blir lättare att vid behov emittera nya instrument och därigenom få in mer kapital till bolagets verksamhet. Förstahandsmarknaden, eller primärmarknaden, kallas den marknad där köp/teckning av nyemitterade instrument sker.

1.2 Handels/noteringslistor

Aktier på handelsplatser är vanligen indelade i olika listor. Avgörande för på vilken lista ett bolags aktier handlas kan vara bolagets börsvärde (t.ex. Large Cap, Mid Cap och Small Cap på Nasdaq Stockholm). De mest omsatta aktierna kan också finnas på en särskild lista. Vissa värdepappersinstitut publicerar egna listor över finansiella instrument som handlas via institutet, kurser till vilka instrumenten handlas etc. Aktier på listor med höga krav och hög omsättning anses normalt kunna innebära en lägre risk än aktier på andra listor.

Information om kurser m.m. avseende aktier såväl som andra typer av finansiella instrument, exempelvis fondandelar, optioner och obligationer, publiceras också regelbundet på t.ex. handelsplatsernas webbplatser, i dagstidningar och andra medier.

2. Risker med finansiella instrument och handel med finansiella instrument

2.1 Allmänt om risker

Finansiella instrument kan ge avkastning i form av utdelning (aktier och fonder) eller ränta (räntebärande instrument). Härutöver kan priset (kursen) på instrumentet öka eller minska i förhållande till priset när placeringen gjordes. I den fortsatta beskrivningen inräknas i ordet placering även eventuella negativa positioner (negativa innehav) som tagits i instrumentet, jämför t.ex. vad som sägs om blankning i avsnitt 7 nedan. Den totala avkastningen är summan av utdelning eller ränta samt prisförändring på instrumentet.

Vad placeraren eftersträvar är naturligtvis en total avkastning som är positiv, d.v.s. som ger vinst, helst så hög som möjligt. Men det finns också en risk att den totala avkastningen blir negativ d.v.s. att det blir en förlust på placeringen. Risken för förlust varierar med olika instrument. Vanligen är chansen till vinst på en placering i ett finansiellt instrument kopplad till risken för förlust. Ju längre tiden för innehavet av placeringen är desto större är vinstchansen respektive förlustrisken. I placeringssammanhang används ibland ordet risk som uttryck för såväl förlustrisk som vinstchans. I den fortsatta beskrivningen används dock ordet risk enbart för att beteckna förlustrisk. Det finns olika sätt att placera som minskar risken. Vanligen anses det bättre att placera i flera olika finansiella instrument istället för att placera i ett enda eller ett fåtal finansiella instrument. Dessa instrument bör då erbjuda en spridning av riskerna och inte samla risker som kan utlösas samtidigt. En spridning av placeringarna till utländska marknader minskar normalt också risken i den totala portföljen, även om det vid handel med utländska finansiella instrument tillkommer en valutarisk.

Placeringar i finansiella instrument är förknippade med ekonomisk risk, vilket närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för risken och måste därför själv hos anlitat värdepappersinstitut – eller genom sitt kapitalförvaltande ombud – skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper och risker förknippade därmed. Kunden måste också fortlöpande bevaka sina placeringar i sådana instrument. Detta

gäller även om kunden fått individuell rådgivning vid placeringstillfället. Kunden bör i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att avveckla placeringar som utvecklas negativt eller att ställa ytterligare säkerhet vid placeringar som finansierats med lån och där säkerhetsvärdet minskat.

Det är också viktigt att beakta den risk det kan innebära att handla med finansiella instrument på en annan utförandeplats än en reglerad marknad, där kraven som ställs generellt är lägre.

2.2. Olika typer av riskbegrepp m m

I samband med den riskbedömning som bör ske då du som kund gör en placering i finansiella instrument, och även fortlöpande under innehavstiden, finns en mängd olika riskbegrepp och andra faktorer att beakta och sammanväga. Nedan följer en kort beskrivning av några av de vanligaste riskbegreppen.

Marknadsrisk: risken att marknaden i sin helhet går ner eller att det händer för en viss del av marknaden där du som kund har din placering, t.ex. den svenska aktiemarknaden.

Kreditrisk – risken för bristande betalningsförmåga hos t ex en emittent eller en motpart.

Prisvolatilitetsrisk: risken för att stora svängningar i kursen/priset på ett finansiellt instrument påverkar placeringen negativt.

Kursrisk: risken att kursen/priset på ett finansiellt instrument går ner.

Skatterisk: risken att skatteregler eller skattesatser är oklara eller kan komma att ändras.

Valutarisk: risken att en utländsk valuta som ett innehav är kopplat till försvagas, t ex försvagning av den amerikanska dollarn i förhållande till en fond som placerar i amerikanska värdepapper.

Hävstångseffektsrisk: konstruktionen av derivatinstrument som gör att det finns en risk att prisutvecklingen på den underliggande tillgången får ett större negativt genomslag i kursen/priset på derivatinstrumentet.

Legal risk: risken att relevanta lagar och regler är oklara eller kan komma att ändras.

Bolagsspecifik risk: risken att ett visst bolag går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som är relaterade till bolaget därmed kan falla i värde.

Branschspecifik risk: risken att en viss bransch går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som är relaterade till bolag i branschen därmed kan falla i värde.

Likviditetsrisk: risken att du inte kan sälja eller köpa ett finansiellt instrument vid en viss önskad tidpunkt p g a att omsättningen i det finansiella instrumentet är låg.

Ränterisk: risken att det finansiella instrument du placerat i minskar i värde p.g.a. förändringar i marknadsräntan.

3. Aktier och aktierelaterade instrument

3.1 Allmänt om aktier

3.1.1 Aktier och aktiebolag

Aktier i ett aktiebolag ger ägaren rätt till en andel av bolagets aktiekapital. Går bolaget med vinst lämnar bolaget vanligen utdelning på aktierna. Aktier ger också rösträtt på bolagsstämman, som är det högsta beslutande organet i bolaget. Ju fler aktier ägaren har desto större andel av kapitalet, utdelningen och rösterna har aktieägaren. Beroende på vilken serie som aktierna tillhör kan rösträtten variera. Det finns två slag av bolag, publika och privata. Endast publika bolag får låta aktierna handlas på en handelsplats.

3.1.2 Aktiekursen

Kursen (priset) på en aktie påverkas i första hand av utbudet respektive efterfrågan på den aktuella aktien vilket i sin tur, åtminstone på lång sikt, styrs av bolagets framtidsutsikter. En aktie upp- eller nedvärderas främst grundat på investerarnas analyser och bedömningar av bolagets möjligheter att göra framtida vinster. Den framtida utvecklingen i omvärlden av konjunktur, teknik, lagstiftning, konkurrens m.m. avgör hur efterfrågan blir på bolagets produkter eller tjänster och är därför av grundläggande betydelse för kursutvecklingen på bolagets aktier.

Det aktuella ränteläget spelar också en stor roll för prissättningen. Stiger marknadsräntorna ger räntebärande finansiella instrument, som samtidigt ges ut (nyemitteras), bättre avkastning. Normalt sjunker då kurserna på aktier som regelbundet handlas, liksom på redan utelöpande räntebärande instrument. Skälet är att den ökade avkastningen på nyemitterade räntebärande instrument relativt sett blir bättre än avkastningen på aktier, liksom på utelöpande räntebärande instrument. Dessutom påverkas aktiekurserna negativt av att räntorna på bolagets skulder ökar när marknadsräntorna går upp, vilket minskar vinstutrymmet i bolaget.

Också andra till bolaget direkt knutna förhållanden, t.ex. förändringar i bolagets ledning och organisation samt produktionsstörningar kan starkt påverka bolagets framtida förmåga att skapa vinster såväl på kort som på lång sikt. Aktiebolag kan i värsta fall gå så dåligt att de måste försättas i konkurs. Aktiekapitalet, d.v.s. aktieägarnas insatta kapital är det kapital som då först används för att betala bolagets skulder. Detta leder oftast till att aktierna i bolaget blir värdelösa.

Även kurserna på vissa större utländska reglerade marknader eller handelsplatser inverkar på kurserna i Sverige, bl.a. därför att flera svenska aktiebolag är noterade även på utländska marknadsplatser och prisutjämnningar (arbitrage) sker mellan marknadsplatserna. Kursen på aktier i bolag som tillhör samma branschsektor påverkas ofta av förändringar i kursen hos andra bolag inom samma sektor. Denna påverkan kan även gälla för bolag i olika länder.

Aktörerna på marknaden har olika behov av att placera kontanter (likvida medel) eller att få fram likvida medel. Dessutom har de ofta olika mening om hur kursen borde utvecklas. Dessa förhållanden, som även innefattar hur bolaget värderas, bidrar till att det finns såväl köpare som säljare. Är placerarna däremot samstämmiga i sina uppfattningar om kursutvecklingen vill de antingen köpa och då uppstår ett köptryck från många köpare, eller också vill de sälja och då uppstår ett säljtryck från många säljare. Vid köptryck stiger kursen och vid säljtryck faller den.

Omsättningen, d.v.s. hur mycket som köps och säljs av en viss aktie, påverkar i sin tur aktiekursen. Vid hög omsättning minskar skillnaden, även kallad spread, mellan den kurs som köparna är beredda att betala (köpkursen) och den kurs som säljarna begär (säljkursen). En aktie med hög omsättning, där stora belopp kan omsättas utan större inverkan på kursen, har en god likviditet och är därför lätt att köpa respektive att sälja. Bolagen på de reglerade marknadernas listor (t.ex. Nasdaq Stockholms Nordiska listan) har normalt sett hög likviditet. Olika aktier kan under dagen eller under längre perioder uppvisa olika rörlighet i kurserna (volatilitet) d.v.s. upp- och nedgångar samt storlek på kursförändringarna.

De kurser till vilka aktierna har handlats (betalkurser), såsom högst, lägst och senast betalt under dagen samt sist noterade köp- och säljkurser och uppgift om handlad volym i kronor publiceras bl a i de flesta större dagstidningarna, på text-TV och på olika internetsidor som upprättas av marknadsplatser, värdepappersinstitut och medieforetag. Aktualiteten i dessa kursuppgifter kan variera beroende på sättet de publiceras på.

3.1.3 Olika aktieserier

Aktier finns i olika serier, vanligen A- och B-aktier vilket normalt har med rösträtten att göra. A-aktier ger normalt en röst medan B-aktier ger en begränsad rösträtt, oftast en tiondels röst. Skillnaderna i rösträtt beror bl.a. på att man vid ägarspridning vill värna om de ursprungliga grundarnas eller ägarnas inflytande över bolaget genom att ge dem en starkare rösträtt. Nya aktier som ges ut får då ett lägre röstvärde än den ursprungliga A-serien och betecknas med B, C eller D etc.

3.1.4 Kvotvärde, split och sammanläggning av aktier

En akties kvotvärde är den andel som varje aktie representerar av bolagets aktiekapital. Kvotvärdet räknas fram genom att bolagets aktiekapital divideras med antalet aktier i bolaget. Ibland vill bolagen ändra kvotvärdet, t ex därför att kursen, dvs marknadspriset på aktien, har stigit kraftigt. Genom att dela upp varje aktie på två eller flera aktier genom en sk split, minskas kvotvärdet och samtidigt sänks kursen på aktierna. Aktieägaren har dock efter en split sitt kapital kvar oförändrat, men detta är fördelat på fler aktier som har ett lägre kvotvärde och en lägre kurs per aktie.

Omvänt kan en sammanläggning av aktier (omvänd split) göras om kursen sjunkit kraftigt. Då slås två eller flera aktier samman till en aktie. Aktieägaren har dock efter en sammanläggning av aktier samma kapital kvar, men detta är fördelat på färre aktier som har ett högre kvotvärde och en högre kurs per aktie.

3.1.5 Marknadsintroduktion, privatisering och uppköp

Marknadsintroduktion innebär att aktier i ett bolag introduceras på aktiemarknaden, dvs tas upp till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform. Allmänheten erbjuds då att teckna (köpa) aktier i bolaget. Oftast rör det sig om ett befintligt bolag, som inte tidigare handlats på en reglerad marknad eller annan utförandeplats, där ägarna beslutat att vidga ägarkretsen och underlätta handeln i bolagets aktier. Om ett statligt ägt bolag introduceras på marknaden kallas detta för privatisering.

Uppköp går i regel till så att någon eller några investerare erbjuder aktieägarna i ett bolag att på vissa villkor sälja sina aktier. Om uppköparen får in 90 % eller mer av antalet aktier i det uppköpta bolaget, kan uppköparen begära tvångsinlösen av kvarstående aktier från de ägare som inte accepterat uppköperbudandet. Dessa aktieägare är då tvungna att sälja sina aktier till uppköparen mot en ersättning som fastställs genom ett skiljedomsförfarande.

3.1.6 Emissioner

Om ett aktiebolag vill utvidga sin verksamhet krävs ofta ytterligare aktiekapital. Detta skaffar bolaget genom att ge ut nya aktier genom nyemission. Oftast får de gamla ägarna teckningsrätter som ger företräde att teckna aktier i en nyemission. Antalet aktier som får tecknas sätts normalt i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Tecknaren måste betala ett visst pris (emissionskurs), oftast lägre än marknadskursen, för de nyemitterade aktierna. Direkt efter det att teckningsrätterna – som normalt har ett visst marknadsvärde – avskilts från aktierna sjunker vanligen kursen på aktierna, samtidigt ökar antalet aktier för de aktieägare som tecknat. De aktieägare som inte tecknar kan, under teckningstiden som oftast pågår några veckor, sälja sina teckningsrätter på den marknadsplats där aktierna handlas. Efter teckningstiden förfaller teckningsrätterna och blir därmed obrukbara och värdelösa.

Aktiebolag kan även genomföra riktad nyemission, vilket genomförs som en nyemission men enbart riktad till en viss krets investerare. Aktiebolag kan även genom apportemission ge ut nya aktier för att förvärva andra bolag, affärsrörelser eller tillgångar i annan form än pengar. Såväl vid riktad nyemission som vid apportemission sker utspädning av befintliga aktieägares

Kaptensgatan 6
302 45 Halmstad

035-299 50 00
info@wictorfamilyoffice.com
www.wictorfamilyoffice.com

andel av antalet röster och aktiekapital i bolaget, men antalet innehavda aktier och marknadsvärdet på det placerade kapitalet påverkas normalt inte.

Om tillgångarna eller de reserverade medlen i ett aktiebolag har ökat mycket i värde, kan bolaget föra över en del av värdet till sitt aktiekapital genom en fondemission. Vid fondemission tas det hänsyn till antalet aktier som varje aktieägare redan har. Antalet nya aktier som tillkommer genom fondemissionen sätts i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Genom fondemissionen får aktieägaren fler aktier, men ägarens andel av bolagets ökade aktiekapital förblir oförändrad. Kursen på aktierna sjunker vid en fondemission, men genom ökningen av antalet aktier bibehåller aktieägaren ett oförändrat marknadsvärde på sitt placerade kapital. Ett annat sätt att genomföra fondemission är att bolaget skriver upp kvotvärdet på aktierna. Aktieägaren har efter uppskrivning ett oförändrat antal aktier och marknadsvärde på sitt placerade kapital.

3.2 Allmänt om aktierelaterade instrument

Nära knutna till aktier är aktieindexobligationer, depåbevis, konvertibler, aktie- och aktieindexoptioner, aktie- och aktieindexterminer, warranter samt hävstångscertifikat.

3.2.1 Indexobligationer/Aktieindexobligationer

Indexobligationer/aktieindexobligationer är obligationer där avkastningen istället för ränta är beroende av t ex ett aktieindex. Utvecklas indexet positivt följer avkastningen med. Vid en negativ indexutveckling kan avkastningen utebli. Obligationen återbetalas dock alltid med sitt nominella belopp på lönsedagen och har på så sätt en begränsad förlustrisk jämfört med t.ex. aktier och fondandelar. Risken med en placering i en aktieindexobligation kan, förutom eventuellt erlagd överkurs, definieras som den alternativa ränteintäkten, dvs den ränta investeraren skulle ha fått på det investerade beloppet med en annan placering. Indexobligationer kan ha olika benämningar som aktieindexobligationer, SPAX, aktieobligationer, kreditkorgsobligationer, räntekorgsobligationer, valutakorgsobligationer osv beroende på vilket underliggande tillgångsslag som bestämmer obligationens avkastning. När man talar om indexobligationer så benämns dessa oftast också som kapitalgaranterade eller kapitalskyddade produkter. Med dessa begrepp avses att beskriva, som ovan nämnts, att oavsett om produkten ger avkastning eller inte så återbetalas det nominella beloppet, dvs vanligtvis detsamma som investeringsbeloppet minskat med eventuellt erlagd överkurs.

3.2.2 Depåbevis

Svenskt depåbevis är ett bevis om rätt till utländska aktier, som utgivaren av beviset förvarar/innehåller för innehavarens räkning. Depåbevis handlas precis som aktier på en reglerad marknad eller annan handelsplats och prisutvecklingen följer normalt prisutvecklingen på den utländska handelsplats där aktien handlas. Utöver de generella risker som finns vid handel med aktier eller andra typer av andelsrätter bör eventuell valutarisk beaktas.

3.2.3 Konvertibler

Konvertibler (konverteringslån eller konvertibler) är räntebärande värdepapper (lån till utgivaren/emittenten av konvertibeln) som inom en viss tidsperiod kan bytas ut mot aktier. Avkastningen på konvertiblerna (kupongräntan) är vanligen högre än utdelningen på utbytesaktierna. Konvertibelkursen uttrycks i procent av det nominella värdet på konvertibeln.

3.2.4 Omvända konvertibler

Omvända konvertibler är ett mellanting mellan en ränte- och en aktieplacering. Den omvända konvertibeln är knuten till en eller flera underliggande aktier eller index. Denna placering ger en ränta, dvs en fast, garanterad avkastning. Om de underliggande aktierna eller index utvecklas positivt återbetalas det placerade beloppet plus den fasta avkastningen. Om de underliggande aktierna eller index däremot skulle falla, finns det en risk att innehavaren i stället för det placerade beloppet kan få en eller fler aktier som ingår i den omvända konvertibeln eller motsvarande kontantlikvid.

3.2.5 Aktieoptioner och aktieindexoptioner

Aktieoptioner finns av olika slag. Förvärvade köpoptioner (calloptions) ger innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod köpa redan utgivna aktier till ett på förhand bestämt pris. Säljoptioner (put options) ger omvänt innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod sälja aktier till ett på förhand bestämt pris. Mot varje förvärvat option svarar en utfärdad option. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att den minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det senare fallet är den vid förvärvet betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men med större kursvägningar än dessa.

Den mest omfattande handeln i aktieoptioner sker på de reglerade marknaderna. Där förekommer även handel med aktieindexoptioner. Dessa indexoptioner ger vinst eller förlust direkt i kontanter (kontantavräkning) utifrån utvecklingen av ett underliggande index.

3.2.6 Aktierterminer och aktieindexterminer

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande tillgången till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t ex kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom parterna har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

3.2.7 Warranter

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier.

3.2.8 Hävstångscertifikat

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat, är ofta en kombination av en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat ska inte förväxlas med t ex företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter.

4. Ränterelaterade instrument

Ett räntebärande finansiellt instrument är en fordringsrätt på utgivaren (emittenten) av ett lån. Avkastning lämnas normalt i form av ränta. Det finns olika former av räntebärande instrument beroende på vilken emittent som gett ut instrumentet, den säkerhet som emittenten kan ha ställt för lånet, löptiden fram till återbetalningsdagen och formen för utbetalning av räntan. Räntan (kupongen) betalas vanligen ut årsvis.

En annan form för räntebetalning är att sälja instrumentet med rabatt (diskonteringspapper). Vid försäljningen beräknas priset på instrumentet genom att diskontera lånebeloppet inklusive beräknad ränta till nuvärde. Nuvärdet eller kursen är lägre än det belopp som erhålls vid återbetalningen (nominella beloppet). Bankcertifikat och statskuldväxlar är exempel på diskonteringspapper, liksom obligationer med sk nollkupongskonstruktion.

Ytterligare en annan form för räntebärande obligationer är statens premieobligationer där låneräntan lottas ut bland innehavarna av premieobligationer. Det förekommer även ränteinstrument och andra sparformer där räntan är skyddad mot inflation och placeringen därför ger en fast real ränta.

Risken i ett räntebärande instrument utgörs dels av den kursförändring (kursrisk) som kan uppkomma under löptiden på grund av att marknadsräntorna förändras, dels att emittenten kanske inte klarar att återbetala lånet (kreditrisk). Lån för vilka fullgod säkerhet för återbetalningen har ställts är därvid typiskt sett mindre riskfyllda än lån utan säkerhet. Rent allmänt kan dock sägas att risken för förlust på räntebärande instrument kan anses som lägre än för aktier. Ett räntebärande instrument utgivet av en emittent med hög kreditvärdighet kan således vara ett bra alternativ för den som vill minimera risken att sparkapitalet minskar i värde och kan vara ett föredra vid ett kortsiktigt sparande. Även vid långsiktigt sparande där kapitalet inte ska äventyras, t ex för pensionsåtgärdanden, är inslag av räntebärande placeringar mycket vanliga. Nackdelen med en räntebärande placering är att den i regel ger en låg värdestegring. Exempel på räntebärande placeringar är sparkonton, privatobligationer och räntefonder.

Kurserna fastställs varje dag såväl på instrument med kort löptid (mindre än ett år) t ex statskuldväxlar som på instrument med längre löptider t ex obligationer. Detta sker på penning- och obligationsmarknaden. Marknadsräntorna påverkas av analyser och bedömningar som Riksbanken och andra större institutionella marknadsaktörer gör av hur utvecklingen av ett antal ekonomiska faktorer som inflation, konjunktur, ränteutvecklingen i Sverige och i andra länder osv kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Riksbanken vidtar även marknadsoperationer i syfte att styra utvecklingen av marknadsräntorna så att inte inflationen stiger över ett visst fastställt mål. De finansiella instrument som handlas på penning- och obligationsmarknaden (t ex statsobligationer, statskuldväxlar och bostadsobligationer) handlas ofta i mycket stora poster (mångmiljonbelopp). Om marknadsräntorna går upp kommer kursen på utelöpande (redan utgivna) räntebärande finansiella instrument att falla om de har fast ränta, eftersom nya lån ges ut med en räntesats som följer aktuell marknadsränta och därmed ger högre ränta än vad utelöpande instrumentet ger. Omvänt stiger kursen på utelöpande instrument när marknadsräntan går ned.

Lån utgivna av stat och kommun anses i de flesta fall vara riskfria vad gäller återbetalningen, vilket således gäller för stats- och kommunobligationer. Andra emittenter än stat och kommun kan ibland, vid emission av obligationer, ställa säkerhet i form av andra finansiella instrument eller annan egendom (sak- eller realsäkerhet).

Det finns även andra räntebärande instrument som innebär en högre risk än obligationer om emittenten skulle få svårigheter att återbetala lånet, t ex förlagsbevis.

En form av ränterelaterade instrument är säkerställda obligationer. Dessa är förenade med en särskild förmånsrätt enligt speciell lagstiftning. Regelverket kring säkerställda obligationer syftar till att en investerare ska få full betalning enligt avtalad tidsplan även om obligationens utgivare skulle gå i konkurs, förutsatt att den egendom som säkerställer obligationen är tillräckligt mycket värd.

Kaptensgatan 6
302 45 Halmstad

035-299 50 00
info@wictorfamilioffice.com
www.wictorfamilioffice.com

5. Derivatinstrument

Du som kund måste vara införstådd med bland annat följande:

- Att placeringar eller andra positioner i derivatinstrument sker på kundens egen risk
- Att du som kund själv noggrant måste sätta dig in i de villkor som gäller för handel med finansiella instrument i allmänhet och i förekommande fall information i prospekt samt övrig information om aktuellt derivatinstrument, dess egenskaper och risker
- Att det vid handel med finansiella instrument är viktigt att kontrollera avräkningsnota och annan rapportering avseende dina innehav och positioner samt omgivande reklamera fel
- Att det är viktigt att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i aktuella instrument
- Att du som kund måste uppfylla säkerhetskrav inom avtalade ramar
- Att du som kund själv måste initiera de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster på egna placeringar eller andra positioner
- Att villkoren för handel med derivatinstrument ändras ofta och måste bevakas fortlöpande

5.1 Allmänt om risker med derivatinstrument

Handel med derivatinstrument är förknippad med särskilda risker, vilka närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för riskerna och måste därför själv hos anlitat värdepappersföretag - eller genom sitt kapitalförvaltande ombud - skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper samt de risker som är förknippade därmed. Kunden måste också fortlöpande bevaka sina placeringar (positioner) i sådana instrument. Information för bevakning (kursuppgifter m.m.) kan fås t.ex. via handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra medier samt från kundens värdepappersföretag. Kunden bör vidare i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att ställa ytterligare säkerhet eller att avsluta sina placeringar i derivatkontrakt (kvitta ut eller stänga sina positioner).

5.2 Användningen av derivatinstrument

Derivatinstrument är en form av avtal (kontrakt) där själva avtalet är föremål för handel på kapitalmarknaden. Derivatinstrumentet är knutet till en underliggande egendom eller ett underliggande värde. Denna egendom eller detta värde (i fortsättningen kallat enbart egendom) kan utgöras av ett finansiellt instrument, någon annan tillgång med ekonomiskt värde, t ex valuta eller råvara, eller någon form av värdemätare, t ex ett index. Derivatinstrument kan användas för att skapa ett skydd mot en oönskad prisutveckling på den underliggande egendomen. De kan också användas för att uppnå vinst eller avkastning med en mindre kapitalinsats än vad som krävs för att göra en motsvarande affär direkt i den underliggande egendomen. Derivatinstrument kan också användas för andra syften. Användningen av derivatinstrument bygger på en viss förväntning om hur priset på den underliggande egendomen kommer att utvecklas under en viss tidsperiod. Innan handel påbörjas med derivatinstrument är det således viktigt att kunden för sig själv klargör syftet därmed och vilken prisutveckling på underliggande egendom som kan förväntas samt grundat på detta väljer rätt derivatinstrument eller kombination av sådana instrument.

5.3 Olika slag av derivatinstrument

Huvudtyperna av derivatinstrument är optioner, terminer och swapavtal.

En **option** är ett avtal som innebär att den ena parten (utfärdaren av ett optionskontrakt) förpliktar sig att köpa eller sälja den underliggande egendomen av/till den andra parten (innehavaren av kontraktet) till ett på förhand bestämt pris (lösenpriset). Avtalet kan, beroende på slag av option, antingen utnyttjas när som helst under löptiden (amerikansk option) eller endast på slutdagen (europisk option). Innehavaren betalar en ersättning (premie) till utfärdaren och får en rätt att utnyttja kontraktet men har ingen skyldighet att göra det. Utfärdaren är däremot skyldig att infria kontraktet om innehavaren begär det (löser optionen). Kursen på optioner följer normalt priset på den underliggande egendomen. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att optionen minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det senare fallet är den vid förväret betalda premien för optionen helt förlorad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men med större kursvägningar än dessa.

En **termin** innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t ex kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom båda parter har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

Ett **swapavtal** innebär att parterna överenskommer om att löpande erlägga betalningar till varandra, exempelvis beräknade på fast respektive rörlig ränta (ränteswap), eller att vid en viss tidpunkt utbyta (på engelska: to swap) någon form av egendom med varandra, t ex olika slag av valutor (valutaswap).

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade **warranter**. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall utge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier.

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart **certifikat**, är ofta en kombination av exempelvis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat skall inte förväxlas med t ex företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter.

Derivatinstrumenten kan kombineras på visst sätt för att skapa t ex ett visst skydd mot prisförändring på underliggande egendom, eller för att uppnå ett visst ekonomiskt resultat i förhållande till den förväntade prisutvecklingen på underliggande egendom.

Vid handel i kombinerade produkter är det viktigt att sätta sig in i produktens olika beståndsdelar och hur dessa samverkar. I vissa fall kan beståndsdelarnas samverkan innebära en högre risk än varje beståndsdel för sig. En närmare beskrivning av en viss produkts olika beståndsdelar och på vilket sätt dessa samverkar kan fås bland annat från utfärdande värdepappersföretag.

5.4 Karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument

Man kan beskriva handel med derivatinstrument som handel med eller förflyttning av risker. Den som exempelvis befäror en kursnedgång på marknaden kan köpa säljoptioner som ökar i värde om marknaden faller. För att minska eller slippa risken för kursnedgång betalar köparen en premie, dvs vad optionen kostar.

Handel med derivat kan i många fall sägas vara mindre lämpligt för nybörjare, eftersom sådan handel kräver särskild sakkunskap. Det är därför viktigt att uppmärksamma följande karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument för den som avser att handla med sådana instrument. Konstruktionen av derivatinstrument gör att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får genomslag i kursen eller priset på derivatinstrumentet. Detta prisgenomslag är ofta kraftigare i förhållande till insatsen (erlagd premie) än vad värdeförändringen är på den underliggande egendomen. Prisgenomslaget kallas därför **hävstångseffekt** och kan leda till större vinst på insatt kapital än om placeringen hade gjorts direkt i den underliggande egendomen. Å andra sidan kan hävstångseffekten lika väl medföra större förlust på derivatinstrumentet jämfört med värdeförändringen på den underliggande egendomen, om prisutvecklingen på den underliggande egendomen blir annorlunda än den förväntade. Hävstångseffekten, dvs möjligheten till vinst respektive risken för förlust, varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användningssätt. Stora krav ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande egendomen. Investeraren bör i eget intresse vara beredd att agera snabbt, ofta under dagen, om placeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas i ofördelaktig riktning. Det är också viktigt att i sin riskbedömning beakta att möjligheten att aweckla en position/ett innehav kan försvåras vid en negativ prisutveckling.

Den part som åtar sig en förpliktelse genom att utfärda en standardiserad option eller ingå ett standardiserat terminsavtal är från början tvungen att ställa säkerhet för sitt åtagande. I takt med att priset på den underliggande egendomen med tiden utvecklas uppåt eller nedåt och således värdet på derivatinstrumentet ökar eller minskar, skiftar också kravet på säkerhet. Ytterligare säkerhet i form av en tilläggsäkerhet kan därefter komma att krävas. Hävstångseffekten gör sig således gällande även på säkerhetskravet, som kan förändras snabbt och kraftigt. Om inte kunden ställer tillräcklig säkerhet, har motparten eller värdepappersföretaget i allmänhet förbehållit sig rätten att utan att höra kunden avsluta placeringen (stänga positionen) för att minimera skadan. En kund bör således noggrant följa prisutvecklingen även med avseende på säkerhetskravet för att undgå en ofrivillig stängning av positionen.

Löptiden för derivatinstrument kan variera från mycket kort tid upp till flera år. Prisförändringarna är ofta störst på instrument med kort löptid. Priset på t ex en innehavd option sjunker i allmänhet allt snabbare mot slutet av löptiden p g a att det s k tidsvärdet avtar. Kunden bör således noggrant bevaka även löptiden på derivatinstrumenten.

5.5 Standardiserade och icke-standardiserade derivatinstrument

Derivatinstrument handlas i såväl standardiserad som icke standardiserad form.

Handel med standardiserade derivatinstrument sker på reglerade marknader (derivatbörser) och följer standardiserade avtalsvillkor. På den svenska derivatmarknaden erbjuder t ex OMX Nordic Exchange Stockholm AB (Stockholmsbörsen) och Nordic Growth Market NGM AB (NGM) standardiserad handel och clearing (aweckling av gjorda affärer) i bland annat optioner och terminer. Standardiserad clearing av derivatinstrument som handlas på annat sätt än genom en derivatbörser förekommer också hos sådana derivatbörser.

Handel respektive clearing hos en derivatbörser sker genom ett värdepappersföretag, som deltar i handeln där. En del värdepappersföretag tillhandahåller egna former av derivatinstrument för vilka de vanligen ombesörjer såväl handel som affärsaweckling enligt särskilda avtal och villkor som tillhandahålls av institutet. Det är bland annat sådana derivatinstrument som brukar betecknas som icke-standardiserade (OTC-derivat). Den som

önskar handla med denna typ av icke-standardiserade derivatinstrument bör särskilt noga sätta sig in i de särskilda avtalsvillkor som tillämpas.

Handel med utländska standardiserade derivatinstrument följer normalt reglerna och villkoren i det land där börshandeln och clearingen är organiserad. Det är viktigt att notera att dessa utländska regler och villkor inte behöver sammanfalla med de som gäller för svenska förhållanden.

6. Fonder och fondandelar

En fond är en "portfölj" av olika slags finansiella instrument, t ex aktier och obligationer. Fonden ägs gemensamt av alla som sparar i fonden, andelsägarna, och förvaltas av ett fondbolag. Det finns olika slags fonder med olika placeringsinriktning. Med placeringsinriktning menas vilken typ av finansiella instrument som fonden placerar i. Nedan redogörs i korthet för några av de vanligaste typerna av fonder. För ytterligare information se Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida, www.konsumentbankbyran.se, och Fondbolagens Förenings hemsida, www.fondbolagen.se.

En aktiefond placerar allt eller huvudsakligen allt kapital som andelsägarna inbetalat i aktier eller aktierelaterade finansiella instrument. Blandfonder med både aktier och räntebärande instrument förekommer också, liksom rena räntefonder där kapitalet placeras huvudsakligen i räntebärande instrument. Indexfonder förvaltas inte aktivt av någon förvaltare utan placerar istället i finansiella instrument som följer sammansättningen i ett visst bestämt index.

En av idéerna med en aktiefond är att den placerar i flera olika aktier och andra aktierelaterade finansiella instrument, vilket gör att risken för andelsägaren minskar jämfört med risken för den aktieägare som placerar i endast en eller i ett fåtal aktier. Andelsägaren slipper vidare att välja ut, köpa, sälja och bevaka aktierna och annat förvaltningsarbete runt detta.

Principen för räntefonder är densamma som för aktiefonder – placering sker i olika räntebärande instrument för att få riskspridning i fonden och förvaltningen i fonden sker efter analys av framtida räntetro.

En fond-i-fond är en fond som placerar i andra fonder. En fond-i-fond kan ses som ett alternativ till att själv välja att placera i flera olika fonder. Man kan därmed uppnå den riskspridning som en väl sammansatt egen fondportfölj kan ha. Det finns fond-i-fonder med olika placeringsinriktningar och risknivåer.

En ytterligare typ av fond är hedgefond. Hedge betyder skydda på engelska. Trots att hedging är avsett att skydda mot oväntade förändringar i marknaden kan en hedgefond vara en fond med hög risk, då sådana fonder ofta är högt belånade. Skillnaderna är dock stora mellan olika hedgefonder. Det finns även hedgefonder med låg risk. Hedgefonder försöker ofta ge en positiv avkastning oavsett om aktie- eller räntemarknaden går upp eller ner. En hedgefond har mycket större frihet i sina placeringsmöjligheter än traditionella fonder. Placeringsinriktningen kan vara allt från aktier, valutor och räntebärande instrument till olika arbitragestrategier (spekulation i förändringar av t ex räntor och/eller valutor). Hedgefonder använder sig oftare än traditionella fonder av derivat i syfte att öka eller minska fondens risk. Blankning (se nedan) är också ett vanligt inslag.

Fonder kan också delas in i värdepappersfonder (även kallade UCITS-fonder), specialfonder och alternativa investeringsfonder (AIF). Värdepappersfonder är fonder som uppfyller UCITS-regelverkets krav på riskspridning, placeringsbegränsningar, informationsgivning mm. Specialfonder är fonder som på olika sätt avviker från de skyddsregler som finns i UCITS-regelverket varför det är särskilt viktigt för dig som kund att ta reda på vilka placeringsregler som en sådan fond tillämpar. Alternativa investeringsfonder är andra typer av fonder som inte är värdepappersfonder eller specialfonder. Dessa kan vara av mycket olika karaktär och ha stor variation avseende risknivå. Närmare information om en fonds placeringsregler, inriktning, riskprofil mm framgår av dess informationsbroschyr och faktablad. Notera att det för fonder som placerar i utländska finansiella instrument tillkommer en valutarisk.

Som andelsägare i en fond innehar du det antal fondandelar som motsvarar insatt kapital i förhållande till fondens totala kapital. Andelarna kan köpas och lösas in genom värdepappersinstitut som saluför andelar i fonden eller direkt hos fondbolaget. Det är dock viktigt att beakta att vissa fonder kan ha förutbestämda tidpunkter då fonden är "öppen" för köp och inlösen, varför det inte alltid är möjligt med regelbunden handel. Andelarnas aktuella värde beräknas regelbundet av fondbolaget och baseras på kursutvecklingen av de finansiella instrument som ingår i fonden.

7. Blankning

Blankning innebär att den som lånat finansiella instrument, och samtidigt förbundit sig att vid en senare tidpunkt till långivaren återlämna instrument av samma slag, säljer de lånade instrumenten. Vid försäljningen räknar låntagaren med att vid tidpunkten för återlämnandet kunna anskaffa instrumenten på marknaden till ett lägre pris än det till vilka de lånade instrumenten såldes. Skulle priset i stället ha gått upp, uppstår en förlust, vilken vid en kraftig prishöjning kan bli avsevärd.

8. Belåning

Finansiella instrument kan i många fall köpas för delvis lånat kapital. Eftersom såväl det egna som det lånade kapitalet påverkar avkastningen kan du som kund genom lånefinansieringen få en större vinst om placeringen utvecklas positivt jämfört med en investering med enbart eget kapital. Skulden som är kopplad till det lånade kapitalet påverkas inte av om kurserna på köpta instrument utvecklas positivt eller negativt, vilket är en fördel vid en positiv

kursutveckling. Om kurserna på köpta instrument utvecklas negativt uppkommer en motsvarande nackdel eftersom skulden kvarstår till 100 procent, vilket innebär att kursfallet krona för krona förbrukar det egna kapitalet. Vid ett kursfall kan därför det egna kapitalet helt eller delvis förbrukas samtidigt som skulden måste betalas helt eller delvis genom försäljningsintäkterna från de finansiella instrument som fallit i värde. Skulden måste betalas även om försäljningsintäkterna inte täcker hela skulden.

9. Viktig information

Du som kund måste vara införstådd med bland annat följande:

- att placeringar eller andra positioner i finansiella instrument sker på kundens egen risk;
- att du som kund själv noga måste sätta dig in i värdepappersinstitutets allmänna villkor för handel med finansiella instrument i allmänhet och i förekommande fall information i prospekt samt övrig information om aktuellt finansiellt instrument, dess egenskaper och risker;
- att det vid handel med finansiella instrument är viktigt att kontrollera avräkningsnota och annan rapportering avseende dina innehav och positioner samt omgående reklamera fel;
- att det är viktigt att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i aktuella finansiella instrument;
- att du som kund själv måste initiera de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster på dina placeringar eller andra positioner;
- att du som kund måste uppfylla säkerhetskrav inom avtalade ramar; samt
- att villkoren för handel med derivatinstrument ändras ofta och måste bevakas fortlöpande.

Information om olika typer av finansiella instrument och handel med finansiella instrument jämte förslag till ytterligare litteratur på området återfinns också t ex på Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida, www.konsumentbankbyran.se, och på SwedSecs hemsida, www.swedsec.se.

